

ԿՈՄԻՏԱՍԻ ԹԱՆԳԱՐԱՆ – ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ
KOMITAS MUSEUM – INSTITUTE

ԿՈՄԻՏԱՍԻ ԹԱՆԳԱՐԱՆ – ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ

Տ Ա Ր Ե Գ Ի Ր Ք

Հատոր Գ

KOMITAS MUSEUM-INSTITUTE

Y E A R B O O K

Volume III

KOMITAS MUSEUM–INSTITUTE
YEARBOOK
Volume III

Articles

Edited by Tatevik Shakhkulyan

Publication of Komitas Museum–Institute
Yerevan – 2018

ԿՈՄԻՏԱՍԻ ԹԱՆԳԱՐԱՆ-ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ

ՏԱՐԵԳԻՐՔ

Հատոր Գ

Գիտական հոդվածներ

Պատասխանատու խմբագիր՝ Տաթևիկ Շախկույան

Կոմիտասի թանգարան-ինստիտուտի հրատարակչություն

Երևան – 2018

Հրատարակվում է ՀՀ ԳԱԱ արվեստի ինստիտուտի գիտական խորհրդի որոշմամբ:
Աջակիցներ՝ ՀՀ մշակույթի նախարարություն
ՀՀ ԿԳՆ գիտության պետական կոմիտե

ՀՏԴ 78
ԳՄԴ 85.31
Կ 685

Պատասխանաբու խմբագիր՝
Տաթևիկ ՇԱԽԿՈՒԼՅԱՆ (արվեստագիտության թեկնածու)

Խմբագրական խորհուրդ՝

Գայանե ԱՄԻՐԱՂՅԱՆ (արվեստագիտության թեկնածու)
Աննա ԱՍԱՏՐՅԱՆ (արվեստագիտության դոկտոր)
Աննա ԱՐԵՎՇԱՏՅԱՆ (արվեստագիտության դոկտոր)
Լիլիթ ԵՐՆՋԱԿՅԱՆ (արվեստագիտության դոկտոր)
Նիկոլայ ԿՈՍՏԱՆԴՅԱՆ (արվեստագիտության թեկնածու)
Միեր ՆԱՎՈՅԱՆ (արվեստագիտության դոկտոր)
Լանե ՄԻՍԱԿՅԱՆ

Կ 685 Կոմիտասի թանգարան–ինստիտուտի տարեգիրք.— Եր.:
Կոմիտասի թանգարան–ինստիտուտի հրատարակչություն, 2018.
Հատոր Գ.— 312 էջ:

Սույն հատորն անդրադառնում է Կոմիտասի գիտական, ստեղծագործական և բանաստեղծական ժառանգությանը, ինչպես նաև մեթոդական մոտեցումներին: Նկատի ունենալով Կոմիտասի գիտական հետաքրքրությունները՝ ժողովածուն ներկայացնում է նաև հայ երաժշտական ֆոլկլորագիտությանն ու միջ-նադարագիտությանն առնչվող հարցեր: Հասցեագրված է երաժշտագետներին, արվեստաբաններին, մշակութաբաններին, միջնադարագետներին, ֆոլկլորագետներին, առհասարակ հայ երաժշտությամբ հետաքրքրվողներին:

ՀՏԴ 78
ԳՄԴ 85.31

ISBN 978-9939-9134-8-3

© Կոմիտասի թանգարան–ինստիտուտ, 2018
© Կոմիտասի թանգարան–ինստիտուտի հրատարակչություն, 2018

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

CONTENTS

ՆԱԽԱԲԱՆԻ ՓՈՒԱՐԵՆ.....	7
INSTEAD OF A PREFACE	8
ԳԼՈՒԻ Ա. ԿՈՄԻՏԱՍ CHAPTER I: KOMITAS	
«Սերարձակ» բառեր. Նորաբանությունները Կոմիտասի բանաստեղծություններում	10
<i>Ալեքսա Հակոբյան</i> “Serardzak” (Love Spreading) Words: Neologisms in Komitas’s Poems <i>Aleta Hakobyan</i>	
Կոմիտասի պատմական մեթոդը	27
<i>Արսեն Բոբոխյան</i> The Historical Method of Komitas <i>Arsen Bobokhyan</i>	
«Ահա՛ ազգային կենաց ճշմարիտ պատկերը». յոյն օսմանեան երաժշտագէտի մը տպաւորութիւնները Կոմիտաս Վարդապետի Պոլսոյ համերգի մասին	59
<i>Հայկ Սրկ. Իւթիւճեան</i> “Here Lies the True Picture of National Life”: the Impressions of a Greek Ottoman Musicologist from Archimandrite Komitas’s Concert in Constantinople <i>Haig Utidjian</i>	
Կոմիտասյան բազմաձայնության առանձնահատկությունների շուրջ	81
<i>Դանիել Երաժիշտ</i> Features of Komitas’s Polyphony <i>Daniel Yerazhisht</i>	
Դիտարկումներ՝ նվագարանային պատկերացումներում տիեզերքի չորս տարրերի մասին ուսմունքի արտացոլման վերաբերյալ.....	91
<i>Տորք Դալալյան</i> Some Remarks on the Reflection of the Doctrine about the World’s Four Elements in Reflections about Musical Instruments <i>Tork Dalalyan</i>	
ԳԼՈՒԻ Բ. ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՖՈԼԿԼՈՐ CHAPTER II: MUSIC FOLKLORE	
Эпика и эпическое пение в традиционной культуре армянского народа.....	108
<i>Ալինա Սախևանյան</i> Epic Singing in Armenian Traditional Folk Culture <i>Alina Pahlevanyan</i>	

«Լոյս զուարթ» ժամագրքի երգը Զավախքի երաժշտական կենցաղում128
Զավեն Թագակչյան
The Armenian Chant “Luys Zvart” in the Music Life of Javakhk
Zaven Tagakchyan

ԳԼՈՒԽ Գ. ՄԻՋՆԱԴԱՐՅԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅՈՒՆ
CHAPTER III: MEDIEVAL MUSIC

Песнопения священикомученику Григорию, Просветителю
Великой Армении.....158
Наталья Рамазанова, Татьяна Швец
Chants to the Martyr Saint Gregory the Illuminator of Armenia
Natalia Ramazanova, Tatyana Shvets

Музыкальная интерпретация библейских цитат в древнерусском
певческом искусстве.....174
Марина Егорова, Альбина Кручинина
The Musical Interpretation of the Biblical References in Old Russian Chants
Marina Egorova, Albina Kruchinina

ԱԶ ձայնեղանակի դրսևորումները հայ հոգևոր երգարվեստի
Երուսաղեմյան երգվածքում204
Աստղիկ Մարտիրոսյան
The First Mode in the Jerusalem Singing Tradition of the Armenian Chant
Astghik Martirosyan

Հովհան Օձնեցու ծորուն շարականների ոճական
առանձնահատկությունները 233
Հասմիկ Հարությունյան
The Stilistic Peculiarities of Hovhan Odzneci’s Embellished Hymns
Hasmik Harutyunyan

Մակար Եկմալյան. «Երգեցողութինք Սրբոյ Պատարագի»248
Գայանե Ամիրաղյան
“The Chants of the Divine Liturgy” by Makar Yekmalyan
Gayane Amiraghyan

ԳԼՈՒԽ Դ. ԿՈՄՊՈԶԻՏՈՐԱԿԱՆ ԱՐՎԵՍ
CHAPTER IV: ART MUSIC

Ցանկ օտարազգի կոմպոզիտորների հայապատում սիմֆոնիկ և
վոկալ երկերի280
Արծվի Բախչինյան
A List of Symphonic and Vocal Pieces on Armenian Subjects by Non-Armenian Composers
Artsvi Bakhchinyan